

ÚOOÚ: Rodné číslo neprozrazujeme na vyžádání každému

28. 12. 2015 14:02

Rodné číslo je našim unikátním identifikátorem, a proto je lidmi vnímáno jako osobní údaj, kterému je nutné věnovat zvláštní pozornost a zvýšenou úroveň ochrany. Přestože není citlivým údajem ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, požívá zvláštní ochrany už jen tím, že jeho užívání upravuje zvláštní zákon o evidenci obyvatel a rodném čísle.

Foto: ÚOOÚ

Popisek: Předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů JUDr. Ivana Janů

Za citlivé údaje, jimž je přiznán zvýšený důraz na ochranu při jejich zpracování dle zákona o ochraně osobních údajů, jsou považovány například informace vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů.

Přestože rodné číslo není ve smyslu zákona citlivým údajem, neznamená to, že bychom jej měli uvádět na setkání každému, kdo nás o něj požádá. Na Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) se lidé často obracují s dotazy i obavami, komu a v jaké situaci mají či musejí své rodné číslo poskytnout a zda jim při tom nehrozí nebezpečí jeho zneužití.

Není divu, vždyť v médiích se objevují zprávy o krádeži identity, která vede k majetkové nebo morální újmě okradeného, velice často.

Úřad pro ochranu osobních údajů má na svých stránkách k dispozici řadu informací k používání či zveřejňování rodného čísla. Pro rodné číslo platí, že jej lze požadovat pouze v případech uvedených v příslušném zákoně.

To se tedy v žádném případě netýká požadavků na vrátnicích či recepcích, abychom do návštěvní knihy psali svá rodná čísla. Podobné platí v půjčovnách a svůj unikátní identifikační údaj nemusíme uvádět dokonce ani v kupních smlouvách.

Na konkrétní příkladu na stránkách ÚOOÚ, který se týkal vyřízení žádosti o stipendium, bylo demonstrováno, že pro vyřízení podobné žádosti není opodstatněný požadavek, aby uchazeč musel své rodné číslo uvádět, protože tento údaj není nezbytný. A identifikaci uchazeče lze provést na základě jiných osobních údajů, např. data narození, adresy bydliště nebo informace o návštěvě školy.

Naproti tomu se musíme připravit na to, že naše rodné číslo od nás bude požadovat zaměstnavatel, a to bez toho, že by k jeho využití potřeboval náš souhlas ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Je to právě proto, že vedení rodného čísla zaměstnavatelem je požadováno řadou zákonů (o veřejném zdravotním pojištění, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Rodné číslo se v tomto případě zpracovává na základě povinnosti zaměstnavatele přímo uložené zákonem.

Pokud využívání rodného čísla nestanoví zákon, je rodné číslo oprávněna užívat nebo rozhodovat o jeho využívání v mezích stanovených zákonem výlučně fyzická osoba, které bylo rodné číslo přiděleno, nebo její zákonný zástupce.

Bez souhlasu nositele rodného čísla může (resp. musí) být rodné číslo uvedeno pouze u těch typů smluv, u kterých je tak zákonem výslovně stanoveno. Které to jsou? Týká se to například smlouvy o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací, smluv v pojišťovnách či bankách. Naproti tomu v kupních smlouvách občanský zákoník použití rodného čísla pro identifikaci účastníka smluvního vztahu nevyžaduje.

V těchto případech by měla být identifikace provedena zejména souborem údajů: jméno, příjmení, bydliště a datum narození, popřípadě identifikujícím údajem podle jiného právního předpisu, což je nejen podle občanského zákoníku množina údajů, postačující ke zjištění identity člověka.

Jak postupovat, pokud se setkáme s případem, kdy je ode mne požadováno sdělení rodného čísla a nejsem si jistý, zda je to moje povinnost? Podle zákona o ochraně osobních údajů je nás povinen ten, kdo naše osobní údaje shromažďuje, poučit o tom, zda je poskytnutí rodného čísla povinné či dobrovolné a v případě našeho zájmu nám i sdělit, na základě jakého právního důvodu sdělení rodného čísla od nás požaduje.

Partner článku

<http://www.krajselesty.cz/stredocesky-kraj/11707-rodne-cislo-neprozzazujme-na-vyzadani-kazdemu-upozornuje-urad-na-ochranu-osobnich-udaju-napriklad-na-recepcich-nemajinarok.htm>

<http://www.vzory.cz/uou/rodne-cislo-neprozzazujme-na-vyzadani-kazdemu/#.VouGBIThYdU>